

REGULERING AV FISKET ETTER TOBIS OG ØYEPÅL I 2008

1 SAMMENDRAG AV ENDRINGENE I FORHOLD TIL ÅRETS REGULERING

Fiskeridirektøren foreslår at tobisfisket holdes stengt i 2008. Det kan bli gitt adgang til et begrenset forsøksfiske våren 2008.

Fiskeridirektøren foreslår at det åpnes for et direkte fiske etter øyepål innenfor en nasjonal kvote i perioden fra og med 1. mai til og med 31. august 2008.

2 TOBIS

2.1 BESTANDSSITUASJONEN

Det internasjonale rådet for havforskning (ICES) legger til grunn at reproduksjonsevnen til bestanden har ligget under gjennomsnittet siden 2002. Gytebestanden har siden 2001 ligget under kritisk nivå, men for 2008 har ICES beregnet den til å ligge på 430.000 tonn, tilsvarende B_{lim} nivået. Fiskedødeligheten har siden 2001 sunket, men dagens nivå er likevel vanskelig å beregne. Videre er det på grunn av manglende definisjon av referansepunkt av høstingsgraden (F) ikke mulig å karakterisere bestanden med hensyn til en bærekraftig høsting.

ICES anbefaler at man bør sikte mot gjenoppbygging av gytebestanden til et nivå der den har bedre reproduksjonsevne og hvor det er økt sikkerhet for at den er over det kritiske gytebestandsnivået (B_{lim}). ICES understreker at det bør kun åpnes for fiske etter tobis i 2008 dersom bestanden reguleres slik at gytebestanden i det minste overstiger B_{pa} (600 000 tonn) i 2009.

2.2 REGULERING AV FISKET ETTER TOBIS I 2007

Norge og EU ble i forbindelse med kvoteforhandlingen for 2007 enig om å gjennomføre et samordnet forsøksfiske etter tobis. Formålet var å kartlegge bestandssituasjonen, spesielt antall ettåringer, som ville utgjøre hoveddelen av et eventuelt kommersielt fiske i 2007. I tillegg til dette gjennomførte Havforskningsinstituttet et tokt for å teste ulike metoder for måling av bestanden, blant annet ved akustikk og skraping.

Norge og EU ble i løpet av våren 2007 enig om å gjennomføre forsøksfisket i henhold til anbefalinger gitt av ICES. Partenes flåter kunne etter dette fiske etter tobis fra 1. april til 6. mai, med en innsats tilsvarende 30 % av innsatsen i 2005. Videre ble partene enig om en gjensidig adgang til å fiske 20.000 tonn i hverandres soner. For å begrense innsatsen til 30 % av innsatsen i 2005 ble det bestemt at den norske flåten skulle ha totalt 25 turer. Deltakelsen ble avgjort ved loddtrekning og deltakende fartøy ble pålagt å sende kopi av fangstdagbok til Havforskningsinstituttet.

Norske fartøy fisket totalt 13.835 tonn under forsøksfiske, hvorav 784 tonn ble tatt i EU-sonen. EU-fartøy fisket totalt 17.146 tonn i NØS under forsøksfiske.

ICES anbefalte på bakgrunn av resultatene fra forsøksfisket en TAC på 170.000 tonn. Fiskeridirektøren anbefalte at det ikke ble åpnet for fiske etter tobis i NØS i 2007, ettersom ICES vurderte bestanden til å være under B_{lim} . Det ble videre påpekt at CPUE metoden, som ligger til grunn for vurdering av bestanden ikke er egnet til dette. Denne metoden tar i liten grad hensyn til den teknologiske utviklingen i flåten og bestandens spesielle atferd. Videre tilsier bestandens viktige rolle i Nordsjøens økosystem, at den må forvaltes i henhold til føre-var-prinsippet.

Norge og EU ble etter konsultasjoner enig om å fastsette TAC til 170.000 tonn. Fisket etter tobis ble åpnet for norske fartøy 16. mai 2007. Etter anbefalinger fra Havforskningsinstituttet ble tre områder i NØS stengt for fisket etter tobis. Fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse kunne fiske et kvantum som tilsvarer basiskvoten (samme som i kolmule) ganget med en faktor på 2,2.

Norske fartøy har i 2007 fisket totalt 51.134 tonn tobis, hvorav 4.474 tonn er tatt i EU-sonen. Dette utgjør en norsk andel på 30 % av fastsatt TAC. EU sine fartøy har i 2007 fisket 160.355 tonn tobis, hvorav nærmere 20.000 tonn ble fisket i NØS.

Norge og EU har i 2007 blitt enig om å rette en felles forespørsel til ICES hvor de bes om å anbefale metoder for bestandsvurdering basert på føre-var-prinsippet.

2.3 FORSLAG TIL REGULERING AV FISKET ETTER TOBIS I 2008

ICES vurderer bestanden til å ligge på B_{lim} nivå. På denne bakgrunn og med henblikk på den generelle usikkerheten i bestandsvurderingen legger Fiskeridirektøren til grunn at det er nødvendig å innføre forbud mot å drive tobisfiske i Norges økonomiske sone i 2008.

Fiskeridirektøren foreslår at tobisfisket holdes stengt fra årets begynnelse.

Fiskeridirektøren vil påpeke at det også i 2008 er behov for å kartlegge bestandsutviklingen av tobis. I 2007 ble Norge og EU enig om felles kriterier for forsøksfiske og en TAC. Det er Fiskeridirektørens oppfatning at et slikt samarbeid mellom Norge og EU bør fortsette, og det er derfor positivt at partene i fellesskap har anmodet ICES om rådgivning for alternative metoder for bestandsvurdering.

ICES bør derfor gis anledning til å foreslå et opplegg for et felles forsøksfiske etter tobis for Norge og EU i en begrenset periode i 2008. Vilkårene for forsøksfiske vil på grunnlag av anbefalinger fra ICES trolig fastsettes ved bilaterale konsultasjoner mellom Norge og EU.

Fiskeridirektoratet vil etter dette gi nærmere retningslinjer, i samråd med Havforskningsinstituttet for forsøksfiske, herunder spørsmål om områdebegrensning og eventuelt fartøyenes oppgaver med hensyn til prøvetaking, registreringer, rapporteringsplikt, tilrettelegging om bord for forskere og observatører m.v.

Fiskeridirektøren gis fullmakt til, i samarbeid med Havforskningsinstituttet, å fastlegge det nærmere innholdet i et eventuelt forsøksfiske på grunnlag av kriterier fastsatt ved bilaterale konsultasjoner mellom Norge og EU.

Et kommersielt fiske etter tobis vil på bakgrunn av resultatene fra forsøksfiske vurderes. For å unngå et fiske på 0-årsklasser bør et eventuelt fiske ikke foregå etter 23. juni 2008.

3 ØYEPÅL

3.1 BESTANDSSITUASJONEN

ICES har de siste årene vurdert bestanden til å ha sviktende reproduksjonsevne. Gytebestanden ble i 2006 vurdert til å ligge under B_{lim} . Fiskedødeligheten har siden 2005 vært lav ettersom det ikke har vært utøvd direkte fiske etter øyepål, med unntak av en periode i 2006.

Bestanden skal nå ha full reproduksjonsevne. ICES vurderer gytebestanden i 2007 til 161.000 tonn. En fiskedødelighet på 0,35 i 2008, som vurderes å ligge innenfor føre-var tilnærmingen vil gi en gytebestand som overstiger B_{pa} (150.000 tonn) i 2009. Gytebestanden vil da være på 186.000 tonn i 2009. Oppsummert gir ICES følgende vurdering av bestandsutviklingen:

Tabell 2: ICES Short-term implications – outlook for 2008.

F (2008)	Catch 2008 (000 t)	SSB 2009 (000 t)
0.00	0	230
0.25	72	198
0.35	97	186
0.7	175	153

På dette grunnlag har ICES gitt en anbefaling om å åpne for et direkte fiske etter øyepål innenfor en kvote på 97.000 tonn i 2008. ICES anbefaler alternativt at det åpnes for et direkte

fiske innenfor en kvote på 50.000 tonn i første halvdel av 2008. Forutsetningen er at fiske i andre halvdel av 2008 avgjøres på grunnlag av en revidert anbefaling fra ICES våren 2008.

3.2 REGULERING AV FISKET ETTER ØYEPÅL I 2007

Tabellen under gir en oversikt over norsk fiske av øyepål. Fisket har nesten utelukkende foregått i NØS, og herunder har den største delen av fisket foregått i Nordsjøen. Det går videre frem av tabellen at fisket de siste årene har blitt kraftig redusert på grunn av svikt i bestanden.

Tabell 1: Oversikt over norsk øyepålfiske.

År	Totalt	NØS	Herav i Nordsjøen	EU-sonen
1996	103 126	102 761	89 815	365
1997	47 032	47 032	39 006	-
1998	27 293	26 646	21 342	647
1999	51 124	51 025	44 742	99
2000	52 912	52 912	48 095	0
2001	27 123	27 123	17 158	-
2002	25 995	25 995	23 753	-
2003	12 409	12 409	11 386	-
2004	7 498	7 495	4 991	3
2005	319	317	309	2
2006	14336	14308	13620	28
2007	4616	4563	4616	53

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister pr. 09.11.2007

I 2005 ble det innført forbud mot direkte fiske av øyepål. Dette forbudet ble på bakgrunn av anbefalinger fra ICES videreført i 2006. ICES endret imidlertid vurderingen i løpet av året og anbefalte et fiske på øyepål innenfor en TAC på 95.000 tonn i 2006. Basert på dette ble det åpnet for et fritt fiske av øyepål for norske fartøy 31. august 2006. For 2007 anbefalte ICES derimot at fisket igjen skulle holdes stengt. Fiskeriforvaltningen i Norge og EU fulgte anbefalingen og innførte forbud mot direkte fiske av øyepål i 2007.

3.3 FORSLAG TIL REGULERING AV FISKET ETTER ØYEPÅL I 2008

Det er en målsetting for Norge og EU å få til felles forvaltning og fordeling av øyepål. Norge og EU har innledet forhandlinger om dette for tobis, øyepål, hestmakrell og breiflabb. Sett hen til dette er det Fiskeridirektørens oppfatning at regulering av fisket etter øyepål i 2008 om mulig bør samstemmes med EUs regulering av fisket. EU har ikke på nåværende tidspunkt fastsatt neste års regulering. En eventuell felles forvaltning av bestanden i 2008 vil trolig avklares ved bilaterale konsultasjoner mellom Norge og EU.

I det videre forutsettes at Norge og EU, ved nevnte konsultasjoner fastsetter en TAC innenfor ICES sine anbefalinger på 97.000 tonn i 2008. Det forutsettes også at partene blir enig om en rimelig fordeling av bestanden. Dersom Norge og EU ikke kan enes om dette

foreslår Fiskeridirektøren at det fastsettes en nasjonal kvote innenfor de anbefalinger ICES har gitt. Den nasjonale kvoten fastsettes i den størrelsesorden, som fangsttall og geografisk distribusjon tilsier.

Under denne forutsetningen vil Fiskeridirektøren foreslå at det direkte fisket etter øyepål ikke utøves utover perioden fra og med 1. mai til og med 31. august 2008. Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at direkte fisket etter øyepål i størst mulig grad bør begrenses. Dette med bakgrunn i det generelle problemet med bifangst av yngel, småfisk og konsumfiskarter i fisket etter øyepål med småmasket trål. På høsten er det videre stor risiko for å få for mye bifangst av makrell og hestmakrell. I vintermånedene er det også fare for stor innblanding av makrell.

I henhold til konsesjonsforskriften er det fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse som kan utøve et direkte fiske etter øyepål innenfor den nasjonale kvote.

Fiskeridirektøren foreslår at det åpnes for et direkte fiske etter øyepål innenfor en nasjonal kvote i perioden fra og med 1. mai til 31. august 2008.

Det foreslås videre at Fiskeridirektoratet gis myndighet til å stoppe fisket når den nasjonale kvoten er beregnet oppfisket.

Dersom ICES skulle revidere sin rådgivning vesentlig våren 2008, vil reguleringsopplegget måtte vurderes på nytt.

4 ORIENTERING OM ARBEIDET MED Å FORBEDRE BESKATNINGSMØNSTERET I INDUSTRITRÅLFISKET

Tradisjonelt har industritrålfisket omfattet fiske med småmasket trål etter artene tobis, øyepål og kolmule. Bestandssituasjonen for disse artene har de siste årene vært slik at det kun har vært åpnet for et direktefiske etter kolmule. I 2007 ble det åpnet for et fiske etter tobis, mens fisket etter øyepål ble holdt stengt.

Utfordringen i en bærekraftig forvaltning av øyepål og kolmule ligger i at det kan være betydelig innblandingen av andre arter, spesielt ved fisket etter øyepål. Fisket etter øyepål foregår i hovedsak på grunnere vann enn 200 meter med bunntrawl. Forsøk og undersøkelser har vist at det er mindre innblandingen av andre arter ved fiske på dypere vann enn 200 meter, det vil si i områder hvor det fiskes etter kolmule.

Videre ligger det en utfordring i kontroll og håndhevelse av dette fisket. Det er kjent at enkelte landinger kan bestå av til dels betydelige mengder fisk av andre arter enn det som er målarter ved fiske med småmasket trål. Slike fangster landes både i Norge og Danmark.

Siden juli 2002 har den norske industritrålflåten gjennomgått en omfattende strukturering, som har medført en redusert flåte. Imidlertid har fartøyene økt i størrelse og blitt betydelig mer fangsteffektive. Tidligere var denne flåten utstyrt for å ta vare på konsumfisk tatt som bifangst. I dag er fartøyene spesialisert for fiske etter tradisjonelt råstoff til mel og

oljeproduksjon foruten sild og makrell til konsumanvendelse. Med få unntak er det ingen fartøy, som lenger tar vare på bifangst av for eksempel sei, torsk og hyse til konsumformål.

For å hindre at det fiskes på yngel og småfisk av ulike konsumfiskarter er det innført to områder hvor det er forbudt å fiske med småmasket trål etter arter som øyepål, tobis og kolmule. Dette er Patchbanken, som er stengt permanent og Egersundbanken, som er stengt i perioden fra 1. oktober til og med 31. mai. Det kan komme forslag om endringer vedrørende Egersundbanken i løpet av 2008. Dette må ses i sammenheng med eventuell innføring av sorteringsrist i fisket etter kolmule og eventuelt i fisket etter øyepål.

Med bakgrunn i den vanskelige bestandssituasjonen for flere bunnfiskarter i Nordsjøen har Fiskeridirektøren nedsatt en intern arbeidsgruppe som skal gjennomgå beskatningsmønsteret i de viktigste fiskeriene i Nordsjøen og Skagerrak og deretter foreslå tiltak for forbedring. I forbindelse med dette arbeidet vil gruppen også se på det tradisjonelle industritrålfisket, som utøves med småmasket trål og ingen seleksjonseffekt i selve trålredskapet.